

PUHEENJOHTAJAN PÄÄTELMÄT

Eurooppa-neuvosto aloitti työnsä keskustelemalla Euroopan parlamentin puhemiehen Klaus Hänschin kanssa tässä kokouksessa keskusteltavina olevista tärkeimmistä aiheista.

HALLITUSTENVÄLINEN KONFERENSSI

Hallitustenvälisen konferenssin asialista

Eurooppa-neuvosto määritteli Madridissa unionin asialistan vuosisadan loppua varten. Nyt koollekutsuttu hallitustenvälinen konferenssi, joka tänään aloittaa perussopimuksien tarkistuksen yhä läheisemmän Euroopan kansojen välisen liiton luomiseksi, on ensimmäinen askel tähän suuntaan. Otamme sen lämpimästi vastaan.

Konferenssi antaa mahdollisuuden käsitellä tehokkaammin tulevien vuosien sisäisiä ja ulkoisia haasteita unionissa, joka on lujasti sitoutunut panemaan perussopimukset täysin määrällisesti täytäntöön, niiden talous- ja rahaliittoa koskevat määräykset mukaan lukien.

Näitä haasteita synnyttävät erityisesti seuraavat seikat: muutokset kansainvälisessä tilanteessa; talouselämän muuttuminen maailmanlaajuisesti ja sen vaikutukset työllisyyteen, kilpailukykyyn ja työpaikkojen luomiseen unionissa; terrorismi, laiton huumekauppa ja kansainvälinen rikollisuus; siirtolaisuuspaineet; ekologinen epätasapaino.

Tuleva laajeneminen, joka on Euroopalle historiallinen tehtävä ja suuri mahdollisuus, on kaikkein ulottuvuutensa myötä haaste unionille. Tämän huomioiden toimielimiä sekä niiden toimintaa ja menettelyjä on parannettava unionin toimintakyvyn säilyttämiseksi samalla kun yhteisön säännöstö ("acquis communautaire") säilytetään ja sitä kehitetään sekä toimielinten välinen tasapaino otetaan huomioon. On olennaisen tärkeää tukea Euroopan rakentamisen ominta luonnetta säilyttäen tähän rakentamiseen liittyvät piirteet, joita ovat demokratia, tehokkuus, yhteisvastuullisuus, yhtenäisyys, avoimuus ja toissijaisuus, sekä kehittäen niitä.

Valtion- tai hallitusten päämiehet katsovat, että konferenssin olisi työssään keskityttävä lähinnä jäljempänä kuvattuihin aloihin ottaen huomioon mietintäryhmän kertomuksen, sanotun kuitenkin rajoittamatta muiden sellaisten kysymysten käsittelyä, joita voidaan ottaa esiin konferenssin aikana.

1. Kansalaisiaan lähempänä oleva unioni

Eurooppa-neuvosto pyytää hallitustenvälistä konferenssia käyttämään työskentelynsä perustana sitä tosiasiaa, että kansalaiset ovat Euroopan rakentamisen ydin: unionin ehdottomana tehtävänä on vastata konkreettisesti kansalaistensa tarpeisiin ja huolenaiheisiin.

Koska jäsenvaltiot ovat sitoutuneet noudattamaan ihmisoikeuksia, demokraattisia arvoja, tasa-arvoa ja syrjimättömyyden periaatetta ja koska unioni on yhteisten arvojen yhteisö, hallitustenvälisessä konferenssissa olisi harkittava, onko mahdollista lujittaa näitä perusoikeuksia ja parantaa niiden turvaamista ja missä laajuudessa.

Euroopan kansalaiset kiinnittävät yhä enemmän huomiota oikeus- ja sisäasioihin. Unionin kaltaisella alueella, jossa henkilöt, tavarat, pääomat ja palvelut liikkuvat vapaasti, näiden oikeuksien käyttäminen perustamissopimuksen määräysten mukaisesti on asianmukaisesti suojattava. Tätä on tarkoitus edistää unionin ulkorajoja lujittamalla. Tämän huomioon ottaen konferenssia pyydetään tuottamaan asianmukaisia tuloksia erityisesti seuraavien kysymysten osalta:

- paremmat menetelmät ja välineet määriteltävien tavoitteiden tarjoamisessa puitteissa
- unionin kansalaisten parempi suojaaminen erityisesti kansainväliseltä rikollisuudelta, terrorismilta ja laittomalta huumekaupalta,
- yhtenäisten ja tehokkaiden turvapaikka-, maahanmuutto- ja viisumipolitiikkojen kehittäminen.
- selvitetään eriävät näkemykset, jotka liittyvät oikeus- ja sisäasioiden alalla tehtävien Euroopan unionin päätösten tuomioistuin- ja parlamentaariseen valvontaan.

Työttömyyden torjuminen on unionin ja sen jäsenvaltioiden ensisijainen tehtävä. Työllisyyden edistäminen edellyttää, että kansallisista talous- ja rakennepolitiikoista tehdään yhteinen huolenaihe. Parempien työllisyysmahdollisuuksien luominen edellyttää vakauten tähtäävää talouspolitiikkaa, parempaa kilpailukykyä ja tervettä talouskasvua eli yhteismarkkinoiden loppuunsaattamista ja talous- ja rahaliiton edellyttämien lähentymisperusteiden täytäntöönpanoa. Tämän saavuttamiseksi on kuitenkin lisättävä toiminnan yhteensovittamista. Tavoitteena olevan korkean työllisyystason saavuttamiseksi, varmistaen samalla sosiaalisen suojelun, hallitustenvälisessä konferenssissa olisikin tutkittava sitä, miten unioni pystyy

tarjoamaan perustan paremmalle yhteistyölle ja toiminnan yhteensovittamiselle kansallisten politiikkojen lujittamiseksi. Hallitustenvälisessä

konferenssissa olisi lisäksi tutkittava sitä, olisiko sekä hallitustemme että työmarkkinaosapuolten pyrkimyksiä mahdollista tehostaa ja sovittaa paremmin yhteen perussopimuksen avulla ja miten tämä voitaisiin toteuttaa.

Hallitustenvälisessä konferenssissa voitaisiin myös tarkastella kysymystä sopivasta tasapainosta kilpailun ja kansalaisten edun mukaisen peruspalvelujen yleisen saatavuuden periaatteen välillä.

Lisäksi hallitustenvälisessä konferenssissa olisi käsiteltävä äärialueiden sekä merentakaisen alueiden asemaa. Sen olisi myös tarkasteltava kysymystä unionin saarialueista.

Terve ja kestävä ympäristö on myös suuri huolenaihe kansalaisillemme. Paremman ympäristön varmistaminen on perustavaa laatua oleva haaste unionille. Hallitustenvälisessä konferenssissa on pohdittava, miten ympäristönsuojelua voidaan tehostaa ja saattaa yhtenäisemmäksi unionin tasolla kestävä kehityksen saavuttamiseksi.

Hallitustenvälisessä konferenssissa on varmistettava toissijaisuusperiaatteen parempi soveltaminen ja täytäntöönpano unionin toiminnan saattamiseksi avoimeksi ja läpinäkyväksi sekä harkitaan mahdollisuutta yksinkertaistaa ja konsolidoida perussopimuksia.

2. Toimielimet demokraattisemmassa ja tehokkaammassa unionissa

Euroopan unionin toimielinjärjestelmän parantamiseksi ja tulevaa laajentumista silmällä pitäen valtion- tai hallitusten päämiehet korostavat tarvetta etsiä parhaita keinoja sen varmistamiseksi, että unionin toimielimet toimivat tehokkaammin, yhtenäisemmin ja legitiimemmin. Konferenssissa on tutkittava

- tehokkaita keinoja lainsäädäntömenettelyjen yksinkertaistamiseksi ja niiden saattamiseksi selvennemmiksi ja avoimemmiksi,
- mahdollisuutta laajentaa yhteispäätösmenettelyn soveltamisalaa varsinaisissa lainsäädäntökysymyksissä,
- kysymystä Euroopan parlamentin asemasta sen lainsäädäntövallan lisäksi sekä sen kokoonpanoa ja kysymystä yhdenmukaisesta menettelystä sen valitsemiseksi.

Hallitustenvälisessä konferenssissa olisi myös tarkasteltava, miten ja missä määrin kansalliset kansanedustuslaitokset voisivat, myös yhdessä, paremmin osallistua unionin tehtäviin.

Neuvoston toimintaa on parannettava, ja hallitustenvälisessä konferenssissa olisi käsiteltävä neuvoston osalta kysymystä enemmistösääntöön perustuvan äänestyksen laajentamisesta, äänten painottamisesta ja määräenemmistöpäätösten edellyttämästä äänimäärästä.

Konferenssissa on tutkittava, miten komissio voi hoitaa sille kuuluvat perustehtävät tehokkaammin, kiinnittäen myös huomiota sen kokoonpanoon ja sen edustavuuteen.

Konferenssissa olisi tutkittava, olisiko Euroopan yhteisön tuomioistuimen ja tilintarkastustuomioistuimen asemaa ja toimintaa parannettava ja miten tämä olisi toteutettava. Konferenssissa olisi myös tutkittava mahdollisuutta selvittää lainsäädäntöä ja parantaa sen laatua sekä tapoja ja keinoja tehostaa petosten torjuntaa.

Valtion- tai hallitusten päämiehet pyytävät konferenssia tutkimaan, olisiko otettava käyttöön yleisluontoisia tai erityisaloja koskevia sääntöjä ja miten tämä olisi toteutettava, jotta joillakin jäsenvaltioilla olisi mahdollisuus kehittää unionin tavoitteiden mukaista kaikille avointa lujitettua yhteistyötä säilyttäen samalla yhteisön säännösten sekä välttämällä syrjintää ja kilpailun vääristymistä yhtenäisen toimielinjärjestelmän tarjoamissa rajoissa.

3. Unionin lujitettu ulkoinen toimintakyky

Kansainvälinen tilanne lisää unionin vastuuta ja tarvetta lujittaa sen identiteettiä kansainvälisellä tasolla rauhan ja vakauden edistämiseksi. Unionin poliittisen painoarvon on oltava oikeassa suhteessa sen taloudelliseen voimaan. Samaan aikaan unionin ulkoisen toiminnan kaikkien ulottuvuuksien johdonmukaisuutta ja yhtenäisyyttä on lujitettava ottaen samalla täysin huomioon komission asema.

Euroopan unioni on asettanut tavoitteekseen toteuttaa yhteistä ulko- ja turvallisuuspolitiikkaa, mukaan lukien mahdollinen yhteisen puolustuspolitiikan määrittely, joka saattaa aikanaan johtaa yhteiseen puolustukseen.

Tämän tavoitteen saavuttaminen edellyttää parempaa kykyä

- yksilöidä yhteisen ulkopoliittikan periaatteet ja soveltamisalat,
- määritellä toiminnot, joita tarvitaan unionin etujen edistämiseksi näillä aloilla edellä mainittujen periaatteiden mukaisesti,
- ottaa käyttöön menettelyjä ja rakenteita, joiden tarkoituksena on mahdollistaa tehokkaampi ja oikea-aikaisempi päätöksenteko lojalisuuden ja keskinäisen yhteisvastuullisuuden hengessä,
- päästä sopimukseen sopivista varainhoitoa koskevista määräyksistä.

Näitä tavoitteita silmällä pitäen konferenssissa olisi myös tutkittava, antaisiko - ja millä tavalla - uuden erityistehtävän perustaminen unionille mahdollisuuden ilmaista itseään näkyvämmiin ja yhtenäisemmin ja antaisiko se unionille paremmin havaittavissa olevat kasvot ja äänen.

Hallitustenvälisessä konferenssissa on lisäksi tarkasteltava, miten eurooppalaista identiteettiä voidaan paremmin tehostaa turvallisuus- ja puolustusasioissa. Sen yhteydessä on tästä syystä määriteltävä selkeämmin suhde Länsi-Euroopan unioniin (WEU), joka on olennainen osa Euroopan unionin kehitystä, ottaen erityisesti huomioon Brysselin sopimukseen sisällytetyn vuoden 1998 määräajan. Tavoitteisiin kuuluu myös unionin käytettävissä olevien toiminnallisten mahdollisuuksien parantaminen ottaen erityisesti huomioon Länsi-Euroopan unionin muiden kriisinhallintaoperaatioiden (Petersbergin tehtävät) piiriin kuuluvan alueen sekä Yhdistyneiden Kansakuntien peruskirjan mukaisesti. Konferenssissa voidaan myös tutkia sitä, olisiko perussopimuksen avulla edistettävä läheisempää yhteistyötä aseistuksen alalla ja missä määrin.

Eurooppa-neuvosto kehottaa lopuksi konferenssia, jonka olisi saatettava työnsä päätökseen noin vuoden kuluessa, omaksumaan koko sen toiminnan kattavan yleisen ja johdonmukaisen näkemyksen: sen tavoitteena on vastata kansalaisten tarpeisiin ja odotuksiin edistämällä samalla Euroopan rakentamisprosessia ja valmistamalla unionia sen tulevaan laajentumiseen.

o
o o

Valtion- tai hallitusten päämiehet ovat vahvistaneet ulkoministereiden 26. maaliskuuta 1996 aikaansaaman sopimuksen, joka koskee Euroopan parlamentin osallistumista hallitustenvälisen konferenssin työskentelyyn. (Katso jäljempänä)

Euroopan parlamentin osallistuminen

hallitustenvälisen konferenssin työskentelyyn

Mietintäryhmän kokemukset huomioon ottaen ja Madridissa 15. ja 16. joulukuuta 1995 kokoontuneen Eurooppa-neuvoston päätelmien mukaisesti Euroopan parlamentti otetaan tiiviisti mukaan konferenssin työskentelyyn, jotta sille voidaan ilmoittaa säännöllisesti ja yksityiskohtaisesti keskustelujen edistymisestä ja jotta se voi samalla tuoda esiin oman näkökantansa keskusteltavina olevista kysymyksistä aina katsoessaan sen tarpeelliseksi.

Sen varmistamiseksi, että tämä työskentelyyn osallistuminen tapahtuu perustamissopimusten tarkistukseen sovellettavia määräyksiä noudattaen, ulkoasiainministerit ovat sopineet seuraavista säännöistä:

1. Eurooppa-neuvoston hallitustenvälistä konferenssia käsittelevät istunnot aloitetaan tavanomaisesti Euroopan parlamentin puhemiehen kanssa käytävällä, esityslistalla oleviin aiheisiin liittyvällä näkemysten vaihdolla.
2. HVK:n ministeritason istuntoja edeltää myös näkemysten vaihto esityslistalla olevista aiheista Euroopan parlamentin puhemiehen kanssa, jota avustavat Euroopan parlamentin edustajat.
3. Puheenjohtaja järjestää ministereiden edustajien istuntoihin liittyen työkokouksen Euroopan parlamentin edustajien kanssa tapahtuvaa syventävää näkemysten vaihtoa varten kerran kuussa ja aina kun ministerien edustajat yhteisestä sopimuksesta katsovat sen aiheelliseksi.
4. Puheenjohtaja varmistaa, että Euroopan parlamentille tiedotetaan säännöllisesti suullisesti tai kirjallisesti. Puheenjohtaja varmistaa myös, kuten asiasta on sovittu, että kansallisille kansanedustuslaitoksille tiedotetaan yhteisön edustajainkokousten Euroopan asioihin erikoistuneiden elinten konferenssin (COSAC) välityksellä.
5. Euroopan parlamentin puhemies ja Euroopan parlamentin kaksi edustajaa on kutsuttu hallitustenvälisen konferenssin avajaisiin Torinon 29. maaliskuuta 1996 Euroopan parlamentin työskentelyyn osallistumisen aloittamiseksi.
6. Puheenjohtaja huolehtii hallitustenvälisen konferenssin moitteettomasta toiminnasta ja Euroopan parlamentin osallistumisesta ottaen huomioon konferenssin hallitustenvälisen luonteen sekä kunkin toimielimen toimivallan ja niiden välisen tiiviin yhteistyön ja keskinäisen luottamuksen tarpeen.

EUROOPPALAINEN LUOTTAMUSSOPIMUS TYÖLLISYYDESTÄ, KASVUSTA JA KILPAILUKYVYSTÄ

Eurooppa-neuvosto kävi näkemysten vaihtoa taloudelliseen kasvuun ja työllisyyteen liittyvistä ongelmista.

Komission puheenjohtaja Jacques Santer esitti Eurooppa-neuvostolle aloitteensa eurooppalaisen työllisyyttä koskevan luottamussopimuksen tekemisestä, jonka tarkoituksena on määritellä Euroopan unionin toimielinten, hallitusten ja työmarkkinaosapuolten välinen yhteinen ja yhtenäinen strategia.

Presidentti Chirac esitti omasta puolestaan ehdotukset, jotka sisältyvät Ranskan laatimaan muistioon eurooppalaisesta sosiaalisesta mallista.

Viitaten kasvua, kilpailukykyä ja työllisyyttä koskevaan valkoiseen kirjaan sekä Essenin, Cannesin ja Madridin kokouksissa hyväksyttyihin päätelmiin Eurooppa-neuvosto vahvisti uudelleen pitävänsä ensisijaisen tärkeänä työpaikkojen luomista ja otti tyytyväisyyttä osoittaen vastaan puheenjohtajan aikomuksen kiinnittää erityistä huomiota näihin aiheisiin seuraavassa istunnossa Firenzessä käytävissä keskusteluissa puheenjohtaja Jacques Santerin luottamussopimuksen ja eräiden jäsenvaltioiden tekemien ehdotusten pohjalta. Tästä syystä Eurooppa-neuvosto antoi neuvostolle tehtäväksi koordinoita tätä työtä ja jatkaa aktiivisesti näiden eri ehdotusten tarkastelua sen erilaisissa toimivaltaisissa kokoonpanoissa mainittujen tavoitteiden saavuttamiseksi.

Tässä yhteydessä Eurooppa-neuvosto pani merkille puheenjohtajavaltion Italian aikomuksen kutsua kesäkuun puolivälissä koolle Roomaan hallitusten, työmarkkinaosapuolten ja komission välisen taloudellista kasvua ja työllisyyttä käsittelevän kolmen osapuolen konferenssin Firenzessä pidettävää Eurooppa-neuvoston kokousta silmällä pitäen.